

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Felélős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

A háboru felidézői.

Makó, okt. 3.

Csoda lenne, ha a Balkán-háboru valósággal is ki nem ütne. A csodákban pedig ma már nem tudunk hinni. Készülhetünk hát a nagy háborura.

A hamu alatt évtizedek óta siserdő parázs most már felszínre jutott. Alig hisszük, hogy lenetne földi hatalom, mely ezt az óriási izzásban levő parazsat most már elfolyíthatná, s megakadályozhatná lángra lobbanását. Hát ha még a földi legnagyobb hatalmak nem is a tűz elfojtására törekednek, hanem minden jel szerint éppen ezek a nagyhatalmak piszkálják s fújják ezt az izzó zsarátnokot, hogy miről rettenetesebb tűz lobbanjon fel abból!

Gonosz dolog a háboru, de még gonoszabbak azok, akik azt felidéznek.

A most már kitörtnek mondható Balkán háboru előtt szinte meglepetve állunk s megdöbbenve kérdezzük, hogy vajjon mi idézte ezt fel?

Elvégre is Törökország a még folyó tripoliszi háboruja és egyébként való belső gyengeségei mellett is van olyan erős, hogy az elene hirtelen feltámadt négy kicsi Balkán-államot — Görögországot, Szerbiát, Bulgáriát és Montenegrót — a háboruban rövidesen leverheti s összemorzsolhatja. Se Görögországban, se Szerbiában, se Bulgáriában, se Montenegróban nem lehet józan eszű ember — a királytól kezdve le az utolsó kecskepásztorig — aki ezt bölcsen ne tudhatná. Amint ez országokon kívül is mindenki jól tudja.

Igaz, hogy szinte örületes a Balkán-népeknek a kalandra, harci dicsőségre s rablásra való vágyakozásuk, de talán még ez a vágyuk se foszthatná meg őket annak a belátásától, hogy e kalandért, harci dicsőségért és rablásokért ebben a háboruban bizonyosan a — bőrükkel kellene fizetniük. Ugy kell hát lennie, hogy csakis kívülről menő okok lehetnek azok, amikből e balkán népek nem látják ezt a háborut kockázatosnak.

Ha csak egy kissé gondolkozunk s a háborura tüzelő Balkán államocskák zajos készülődéséhez hozzá vesszük azt is, hogy az euró-

pai nagyhatalmaknak egyetlen szava elég volna az egész készülődés teljes leszerelésére, mindjárt tisztában lehetünk azzal, hogy e Balkán-államocskák miért is mernek ennyire ugrálni s hogy tulajdonképpen kik is idézik fel ezt a háborut és kiket lehet ezért felelőssé tenni!

A borotvált képű, sima beszédű ravasz diplomáták azt gondolják, hogy a bolond népek nem tudnak se látni, se hallani, se gondolkozni. Azt hiszik, hogy őszintének, igaznak hisszük azt a nagy kézmósságot, amit most is különösen Ausztria-Magyarország és Oroszország diplomatái e háboruval szemben véghez visznek. Pedig szinte véresre mossák kezeiket, úgy sópázkodnak azon, hogy nem képesek megakadályozni ezt a háborut s kénytelenek elnézni, hogy egyelőre csak öt ország népe, — de ki tudja, később, hány ország népe miként vonszolja egymást a népek borzalmas vágóhidjára.

Pedig most is úgy van még, mint eddig mindig volt. A hatalmasok kényelmes otthonukban maguk elé teszik a térképet, rajzolnak jobbra és balra s megállapítják, hogy az ő birodalmuk ezután így meg amugy legyen. Mint sakk-táblákon a különböző színű kockákat, az országokat úgy osztják el jobbra, meg balra s mint sakk-táblán a buta bábukat, saját érdekeikre úgy csoportosítják s rángatják véres harcokba a buta néplömegeket. S ezek mint a sakk bábui, engedik magukat.

Hiába mossa az osztrák és orosz diplomácia most is a kezét s hiába a többi nagy hatalom is. A kitörtni készülő borzalmas háboru-nak ők az igazi oka, felidézői. Mert nem igaz, nem őszinte, hanem nagyon is hazug a viselkedésük. Nemcsak hogy nem akarják e háborut feltartóztatni, hanem éppen ők a gonosz uszítói ezeknek a félvad balkáni népeknek. Csak azért, hogy e népek pusztítsák egymást s majd a pusztulás fölött e nagyhatalmak — lakmározhassanak.

A hatalmasok éhségét minden idők óta a népek kiömlő vére csilapítja. A hatalmasok már régóta nagyon éhesek, most nagyon sok ember vér kell nekik. A Balkán-háboru fogja ezt a vért bőven ontani: jóllakhatnak majd a hatalmasok.

De a kiömlő sok véért — eljő még az idő — a népek előtt kell felelniök a hatalmasoknak.

Ki tudja, hogy a most készülő

háboru nyomában nem jön-e már is mindjárt ez a — feleltre vonás?!

kp.

Háboru előtt.

Szerbia hadüzenete. — Három napon belül háboru — Törökország nem fél a Balkántól. — Mozgósítási hírek.

— Telefon tudósításunk —

Makó, október 3.

Harci lármától, fegyverek csörrenésétől hangos a Balkán, de a szövetséget négy sereg egyetlen csapata sem lépte még át a török határt és a következő három napon belül semmi esetre sem fog eldőrdülni az első lövés. Az ellenségeskedések kitöréséig még van idő, hogy a nagyhatalmak megállásra bírják a keletreméliei határ felé siető bolgár hadakat, melyeket nyomon követnek a szerb csapatok, míg a görög és montenegrói haderő csak éppen hogy mozgósítva van.

Párisban Sazonow orosz külügyminiszter fáradozik a béke érdekében; ma pedig a négy Balkán állam diplomáciai képviselőivel fog tárgyalni az érdekeltektől együttes intervenciójáról.

Ma délután nyújtják át Konstantinápolyban a Balkán államok követei azt a memorandumot, melyben három napos határidőt tűznek a porta elé a válaszlásra, hogy megadja-e a nemzeti autonómiát Macedóniában, Ó Szerbiában, a novibazári szandzsákban, Epiruszban és Thessaliában.

Ha nem sikerül meggyőzni Törökországot, hogy az egyetlen szerencsés kibontakozás, ha megadja az autonómiát és ha másrészt nem bírja türelemre készíteni a harci kedvtől duzzadó Balkán államokat, akkor még mindig érdemes munkát végezni azzal, ha a Balkánra lokalizálja a háborut. Ameddig az osztrák-magyar monarchia nem kényszerül a beavatkozásra, addig

a Balkán-konfliktusból nem lesz európai veszedelem.

A mai eseményekről itt következnek tudósításaink:

Háromnapos határidő.

A külügyminiszteriumban azt mondják, hogy ma délelőtt fogják átnyújtani a portán a bolgár, szerb, montenegrói és görög diplomáciai képviselők a közös memorandumot, a mely erőlyes hangu ugyan, a mennyiben hangoztatja, hogy

ha három napon belül a porta nem ad garanciát az autonómia behozatalára akkor fegyverrel fogják jogukat érvényesíteni a Balkán-államok,

de egyébként a jegyzék nem ultimátum-jellegű.

Bulgária támad.

Magasrangú katonai körökben már tudják azt, hogy miként osztották fel egymás között a szerepeket a szövetséges balkáni államok. Az első támadó fél Bulgária lesz és a háboru sulya a terjedelmes és cikkos bolgár-török határon fog eldőlni. A többi három Balkán-állam — Szerbia, Montenegró és Görögország — egyelőre nem fog támadó akciót kezdeni, csupán arra törekszik majd, hogy a török határra vonuljon seregeivel úgy, hogy nagymennyiségű török csapatot kössön le. Ez alatt a bolgár-török haretén megtörténik az összejövetés és csak ha az első ütközetek sorsa eldőlt, akkor vonulnak előre a többi Balkán-államok seregei.

Belgrádi hírek.

Nenadovics, Szerbia konstantinápolyi követe telefonon értesítette

Ma és mindennap este a Korona-kávéházban
Purcsi Károly teljes zenekara **HANGVERSENYEZ.**

kormányát, hogy Törökország már erősen megszállotta Pristina körül a szerb határt. Ez üzenet nyomán a szerb kormány meghagyta Nenadovicsnak, hogy 48 órai megfontolási időt adjon Törökországnak a Zubevcsén lefoglalt két vonat munició kiadására vonatkozólag.

A szerb vasutak kedd délután óta katonai kezelésben vannak. Szmiyovics Krszti tábornok a fővasut, igazgató, a ki mindenkielőtt fel-függesztette az eddigi menetrend érvényét és új menetrendet fog életbe léptetni. A teherszállítás ismeretes - teljesen megszűnt.

A hetedik hadtest előkészületei a mozgósításra.

A temesvári hadtestparancsnokságtól tegnap egymásután két azonos szövegű távirat érkezett a nagyváradi helyőrség minden ezredének parancsnokához. Az első távirat lakónikus parancs s felszólítja az ezredeket, hogy készüljenek el minden eshetőséggel szemben.

Ezt a telegramot éjjel után kézbesítették az ezredparancsnokoknak. Az összes fegyvernemek parancsnokai reggel szemiért tartottak s a tisztikar megkapta a szükséges utasításokat. A parancs lényege egyelőre az, hogy garnizon tisztjai az állomáshelyükről nem távoznak, a légénységet pedig csak nagy óvatossággal bocsátják ki a kaszárnyákból.

A második távirat ma délelben érkezett. A temesvári hadtestparancsnokság bekérte a nagyváradi ezredek mozgósítási tervzetét. A fontos iratokat sűrű pecsétek alatt még ma este utnak indították. Erre az intézkedésre - mint tisztii körökben vélik - azért van szükség, mert az előre elkészített tervzet a körülményekhez képest változás alá esik.

Török bizakodás.

Milanóból táviratozzák: A „Corriera della Sera“ Quehyből: A török delegátusok Resid bey-jel tegnap tanácskozást tartottak a Savoy-szálóban. Erre az olaszok, akik a „Beaurivage“ szállodában érkeztek, hosszú táviratot menesztették Cavourba, Giolitti miniszter címére. Konstantinápolyba is ment gőny. A szuverenitás kérdésében még nem sikerült megoldást találni. A török delegátusok kijelentették, hogy lévén hogy libyai háboru egész különálló, szerencsére Törökország teljes katonai ereje felett rendelkezhetik és ezért nem is félnek a balkán-háborútól.

Milyen hadserege van

Törökországnak, Bulgáriának, Szerbiának, Görögországnak és Montenegrónak?

Törökország. A török haderő helyzete mozgósítás esetén kedvezőtlen. Az új szervezés esetén tizennégy hadtestből áll, amelyek közül hét az európai Törökországban van, amelyek felett két hadseregfelügyelőség rendelkezik. Az első hadseregfelügyelőség alá tartozik a konstantinápolyi, rodostói, kirikkilisei és adrianopoloszi hadtestek összesen nizzam hadosztállal, 5 lovasdandárral és 11 reniefdandárral - összesen 217000 ember, 5800 karddal és 450 ágyúval. A második

hadseregfelügyelőség, a macedoniai, mely alá a szaloniki, monasztiri és üszkübi hadtestek tartoznak. Ez a hadsereg kisebb az előbbinél.

Egy európai háboru esetére kiállítanak körülbelül 620 zászlóajat, 163 lovasosztályt, 186 üteget és 137 gépfegyvert, összesen körülbelül 450,000 fegyver, 21,000 lovas, 1050 ágyú és 137 gépfegyver. A gyalogság Mauser ismétlő-fegyverekkel, a lovaság és a műszaki csapatok ismétlő karabélyokkal vannak felszerelve. A tábortüezérségnél megkezdte Krupp-ágyuk beszerzését, de ez a felszerelés még nincs betervezve.

Bulgária. Bulgária teljes hadilétszáma: 144 zászlóalj, 34 gépfegyverszázd, 37 lovasosztály, 81 tábortüezérség és taracküteg; összesen 160 ezer fegyverrel, 144 gépfegyverrel, 6000 lovasal és 550 ágyúval. A teljes tartalékkal együtt Bulgária 232 ezer embert, 6000 lovasat és 720 ágyút tud kiállítani. A bulgár hadsereg a Balkán-államok legjobb és legképzettebb serege.

A gyalogság 8 milliméteres Mannlicher ismétlő-fegyverekkel, a lovaság karddal és ismétlő karabélyokkal, a 9 tüzezerred Schneider Canot-rendszerű gyorstüezelő ágyúkkal van felszerelve.

Szerbia. Hadilétszám. Mozgósítás esetén a tényleges haderőből és a tartalékból felállítanak: 1. 5 hadosztályt 4-4 gyalogezreddel s 4-4 zászlóaljjal és ugyanannyi századdal, összesen 16,512 ember. 1 tüzezerred 3 csoporttal 3-3 zászlóaljjal s 6-6 ágyúval - 1635 ember. 1 lovaserezd 4 osztállal - 412 ember. 2 műszaki ezred, fél hidépítő osztag, 1 táviró-osztag, 1 sáncoosztag 523 ember. Betegápoló csapat - 746 ember. 1,6szer-szállítócsapat - 940 ember. Élmezési és adminisztratív csapat: 1281 ember, összesen száztizezerkét-száznegyvenöt ember. Ezenkívül a hadosztályhoz be van osztva 14,667 ember, tartalék és raktárkezelők - 35,399 ember. A teljes hadilétszám tehát 160,307 ember, ehhez járul szükség esetén való pótlásképpen: első pótlásul 126,610 ember, második pótlásul 66,005 ember. Ezekkel a hadilétszám kiegészítődik 352,922 ember.

Görögország. A békeszervezet: A hadsereg három hadosztályba van bocsátva 2-2 dandárgyalogsággal, ugyanannyi ezreddel, 3-3 zászlóaljjal, amelyek közül az egyik zászlóaljnak csak a kerete van meg; 2 zászlóalj „euzon“ katonaság, 4 4 századdal, 1 lovaserezd 6 osztállal (2 keretosztály), 1 ezred tüzezerred 12 üteggel, 1 század vonat, 1 század betegszállító katonaság. Nincs hadosztálykötelékben 2 hegyi tüzezerred 3-3 üteggel és egy osztály nehéz tüzezerred 3 üteggel. A gyalogság 6 és fél mm. kaliberű Mannlicher-Schönauser fegyverrel, a tüzezerred gyorstüezelő ágyúkkal (Schneider-Canet-rendszer) van felszerelve.

A teljes hadsereg és tartalék: 12. évfolyam, 20 százalék levonásával - 115,200 ember.

A hadiflotta összesen 12 hajóból áll és pedig 1 páncélos cirkáló, 4 parti páncélos, 1 nagy cirkáló és torpedóhajóból. A teljes létszám 40941 ember.

Montenegró. Békében két tanulózászlóaljn van (Cettinjében és Podgoricában); mind-egyik évenként 400 embert képez ki 4 hónapon át; 2 tanulózászlóalj (Niksits) hat hónapon át 100 embert képez ki. Az összes védkötelesek vasárnap és ünnepnapokon kisebb gyakorlatokat tartanak. A kiképzett legénység összesen 36000 gyalogos és 1200 tüzezerred, akik közül 25000 a tartalék első osztályába, a többi pedig a második osztályba tartozik.

Háboru esetén 12 dandárt alkotnak (11 gyalogos, 1 tüzezerred), összesen 58 zászlóaljjal. A fegyverzet a következő: Körülbelül 30000 Hagan Moskovska, 30000 Bordán, 20000 Werndl, 20000 egyéb rendszerű puská, 4000 szurony. Van továbbá 48 hegyi, 35 tábortüezérség és 20 bombavetője. A fegyverek részere van elegendő lőszer.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Okt. 4 Római kat. Assisi Fer Gőr. kath. Szept. 20 Kedrát Nap két óra 4 perckor, nyugszik 5 óra 33 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Helyenkint, főleg délen eső és lassu hőemelkedés várható. Sürgönypragnózis: Sok helyütt csapadék később enyhébb leülemlésekkel. 12-7 Celsius.

Dércy Imre Makón marad. Amint értesülünk, a makói reformátusok kiváló lelkesze, Dércy Imre, nem foglalja el az érköri parokhiát, a hová hónapokkal ezelőtt meghívták. Az érköri egyház viszonyai ugyanis még mindig csak kialakuló főlben vannak, ezért Dércy - már jövőjét tekintve se kötheti le magát a gyülekezet által még mindig bizonytalanul hosszú időre. Az ifju pap távozni akarását a milyen őszinte sajnálkozással vették volt, épp olyan jeles örömmük az itt maradása.

Eredménytelen versenytárgyalás. Makóvárosának, mint ismeretes, 4 iskolát kellett volna még az év folyamán felépíteni és pedig kettőt a város belterületén, kettőt pedig a tanyaik között. Ezeknek az iskoláknak építésére ma délelőtt tartotta volna a városi tanács a versenytárgyalást, de mintán egyetlen szabályszerű ajánlatot sem adtak be, kénytelen volt a tanács a versenytárgyalást, elhalasztani. A tanács legközelebbi ülésében tüzi ki az versenytárgyalás határnapját.

Sorozás Makón. A Makóra kirendelt sorozó bizottság ma délelőtt a földéaki és magyarcsanádi állítás köteleseket vizsgálta meg. Földéakról 94, Magyarcsanádról pedig 70 ifju állott mérték alá. A földéakiak közül benmaradt 25, a magyarcsanádiak közül 13. A sorozást még holnap és szombaton folytatják. Holnap sorozák az ambrózfslvaiakat, kis királyhegyesieket albertiakat, nagymajlátiakat, és leleieket, szombaton pedig a pitvarosiak kerülnek mérték alá.

A hadtestparancsnokság megkeresése. A vidékünkön most lerajlott hadgyakorlatok alkalmából a tizedik tüzezerred elvesztett egy ágyú irányító kört, melynek értéke 4000 korona. A hadtestparancsnokság most megkeresést intézett a vármegye alispánjához, melyben arra kéri, hogy a csendőrség útján kerestesse meg az irányító kört.

A honvédi iskolák ivó vize. Megemlékeztünk már arról, hogy Nagy Károly elnöklelkész beadványt intézett a városi tanácshoz melyben hivatkozva arra a körülményre, hogy a honvédi iskolákban még nincs ártézi kut, kérte, hogy a görög katolikus temető mellett levő bővizű ártézi kut vize a honvédi iskolákba vezetessék. Az üdvös kérelmet mai ülésében

tárgyalta a városi tanács és kiadta azt a mérnöki hivatalnak, kimár régebben azzal bízták meg, hogy ártézi kutak földesleges vizet nek elvezetésére készítsen tervet.

Névváltoztatás. Iritz Albert makói fiatal ember vezetőknévét a bolgijminiszter engedélyével „Török“-re változtatta át.

A város jövedelme. A legutóbbi 10 nap alatt a fogyasztási adóhivatalnál 1720 korona 10 fillér folyt be, mit szállítottak be a város közpénztárába.

Milyen idő lesz? Meteorológusok jelentése szerint októberben kedvezőbb időt várhatunk, mint eddig volt, mert októberben még melegebb jelleg érvényesül. Októberben változási napjai a következők: 1-ső hűvös, szeles, esetleg csapadékos, 4-én meleg, de csapadékos jelleg fejlődhetik, mert 7-ike már erősen csapadékos. 11-12 meleg, míg 15. szeles esetleg viharos hűvös, 18-19. száraz meleg, 28. hűvös, szeles, esetleg viharos jelleggel.

Riadalom a sorozásnál. Ma délelőtt mikor a sorozás kezdetét vette, a sorozó bizottság egyik irnoka, valami Anhaltner József nevű káplár hirtelen rosszul lett. Leest üldőhelyéről és hányni kezdett. A kéznél levő törzsorvos nyomban megvizsgálta és állapított meg rajta. A katonát azonnal a megyei közpénztárába szállították, hol gyomormosást alkalmaztak és most már jobban érzi magát.

Kiakarták játszani az ebzárlatot. Az bizonyos, hogy a mi népünk valahányszor a hatóság valami állapotbetegség miatt forgalmi korlátozást, zárlatot rendel el, azt nemcsak, hogy a legnagyobb közönyösséggel fogadja, de ha szeret ejtheti ki is játsza azt. Ez képezi aztán okát annak, hogy nálunk a járványos állapotbetegségek oly nehezen akarnak megszűnni. A polgárok eme nemtörődömségének, jobban mondva könnyműségének érdekes példáját szolgáltatja a következő eset. A hatóság Magyarcsanádon és Apátfalván valami kóbor vészelt eb miatt elrendelte a kutyáknak 40 napon át való fogvataftását. A hatóság a zárlat ellen őrzésével a csendőrséget bízta meg. Az ellenőrzés alkalmával a csendőrség két nap alatt rájött Magyar Zakariás és 14 társa, Zomborai Szvetozár és 12 társa magyarcsanádi lakosok továbbá Korom Pálint és 8 társa apátfalvai lakosok megszegték a hatóság által elrendelt tilalmat és kutyáikat szabadon engedték kóborolni, miert is most mindannyi ellen megindították a kihágási eljárását.

Férj es feleség. Fejes József apátfalvai napszámos soha sem élte a legpéldásabb családi életet az ő feleségével: Varga Márhával. A civakodás napirenden volt náluk. Az utóbbi időben az asszony betegkedni kezdett és minthogy ura mellett sommiféle ápolásban nem részesült, haza ment edes anyjához, hol már napok óta nyomta az ágyat. A férjet igen bántotta, hogy felesége nem fekszik odahaza, ezért elhatározta, hogy az asszonyt visszatérésre bírja. Tegnap este jól beszélt a férj és elment feleségét haza hívni. Megállott anyósa ablaka alatt és ott a legdurvább kifejezésekkel illette egy a feleségét, mint az anyósát, végre pedig bevorte az ablakot. A brutális embert a csendőrségnek kellett eltávolítani, kik egyben a férj uram elon megindították becsületsértés és éjjeli csendháborítás miatt az eljárását.

Mikor a gyerek cigarettázn akar. Bereczka Pál pitvarosi lakosnak 10 éves Mátvás nevű fia már sok embert látott cigarettázn, de ő maga nem volt olyan szerencsés, hogy va-

laha is cigarettázhatot volna. Tegnap azonban valahonnan ujság papírra tett szert, dohányja ugyan most sem volt. Kukorica selymet takart hát az ócska ujságpapírba és azt gyújtotta meg. A kellemetlen füst azonban nem nyújtotta a fiúnak azt az élvezetet, melyet remélt, ezért az égő csutakot a szalmakazal közelében eldobta, melyről az csakhamar tüzet fogott és földig leégett. A kár több, mint 1000 korona. A csendőrség e tüzeset alkalmából a gondatlan apa ellen indította meg az eljárást.

— **Az önkéntes tűzoltó egylet segélye.** Ismeretes, hogy Makóváros a évenként 1000 koronával segélyezi az önkéntes tűzoltó testületet, melyet negyedévenként folyósítanak. Az utolsó évnegyedre járó 250 koronát mai ülésében folyósította a városi tanács.

— **Gondatlan kocsis.** Asztalos Pál kevermési kocsi tegnap egy kocsi buzával indult Tótkomlóra és utközben elütötte Omahegyi Mária 7 éves gyermekét, ki az aradi gyermekmenhely kótelékébe tartozott. A kis gyermek lábán keresztül ment a teherrel megrakott kocsi és a lába eltört. A gondatlan kocsis ellen az eljárás megindult.

— **Dohány lopás.** Lonovics Gyuláné dombegyházi majorjából az éjjel ismeretlen tettes 25 kilogramm dohányt lopott el. A tettest nyomozza a csendőrség.

— **Leégett cséplőgép.** Selmei Mihály mezőkovaeshazi lakos cséplőgépe az éjjel kigyulladt és teljesen leégett. Valoszinű, hogy a gépet valaki bosszúból gyújtotta meg. A csendőrség is az irányban folytatja a nyomozást.

— **Munkások egymás között.** Gyulai Imre és György János csanádpalotai napszámosok együtt dolgoztak a mezőhegyesi cukorgyárban. A két napszámos mind a mai napig jól megértette egymást. Egy kis háborúságra csak az szolgáltatott ma okot, hogy György János valami kicsinyes ok miatt megszidta kis fiát. E miatt előbb szóváltás támadt a két napszámos között, mit csakhamar parázs verekedés váltott fel. E miatt kerülnek most mindketten a bíróság elé.

— **Italos szobafestő.** Erdei Károly debreceni illetőségű szobafestő már régebbi idő óta csavargott magyarbánságon és mikor pénze nem volt dolgozott, de mihelyt a pénzt megkapta, azonnal el is itta azt. Erdei Károly tegnap is jól felöntött a garatra és az utcán ordítva mindenkit lelővéssel fenyegetett, bár fegyvere nem volt. A garázdálkodó mazólót végre a csendőrség letartóztatta és most haza toloncolják Debrecenbe.

Iritz Sámuel özv. cég ITALÁRJEGYZÉKE

különleges TELJESEN TISZTA
szeszmentes pálinkákról:

Valódi kék szilva literenkint	2.— K.
Valódi törköly	2.40 "
" 5 éves kajszin barack	3.— "
" 8 "	4.— "
" 10 "	5.— "
" 5 borpálinka	3.— "

Á valódiságért a cég felelősséget vállal.

Összeszurkált asszony.

A makói tanyák szenzációja.

A csókási tanyák lakóit egy különös eset tartja most izgatottságban. Egy családi perpatvar, melynek egy súlyosan sérült asszony az áldozata.

Magáról a szomorú esetről az alábbi tudósításunk számol be:

Ramotai József, ki évek óta a csókási tanyák között mint napszámos élt, arról volt ismeretes, hogy úgy józanon, mint részegen feleségét folyton fütötte-verte.

A jobb sorsra érdemes asszony nem egyszer kénytelen volt apró gyermekeivel menekülni a brutális férj bántalmazásai elől és ilyenkor rendszerint Földeákon lakó édes anyjánál vagy valamelyik szomszéd tanyáján huzódott meg.

Az utóbbi időben különben örökösen a rendőrkapitányságot járták Ramotaiék. Egyszer az asszony jelentette fel urát, majd az ura emelt panaszt az asszony ellen, ki pár héttel ezelőtt, hogy gyermekeit eltarthassa, elvitte urának 400 koronáról szóló takaréktári könyvét.

A napokban a versengő házastársak abban állapodtak meg, hogy elválnak egymástól és mindenükön igazságosan megosztottnak.

Ma volt az osztzkodás napja. Egy malac fölött azonban összeveszttek, mikor a férj annyira kijött türelméből, hogy bicskát ragadott és feleségének karját több helyen megszurta. Az asszonyt a kórházba szállították, a férj ellen pedig megindították az eljárást.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken másodszer „A jövedvű paraszt”.

Szombaton Peterdi Etelka jutalomjátékául „Drótostót” nagy operett.

A jövedvű paraszt.

Ma ismét zsufooltan töltötte meg a közönség a színház egész nézőterét s igaz élvezettel mulatott a rendkívül sikerült előadáson. Fall Leó egyik ügyes zenéjű operettjét adták, amelyben a librettót bájos képek sorozata tölti meg. A cimszerepben Nagy Dezsőnek, e kitűnő színésznek kiváló művészi tehetsége pompásan érvényesült. Alakítása egész előadás alatt folytonos és hangos derűtségben tartotta az egész nézőteret. Tökéletesen játszotta meg mindenik helyzetében a falusi sváb parasztot. Mellette Remete szintén nagyon jó volt. Peterdy Etelka mint mindig, ma is kedves volt. Bájosak voltak a kis sváb gyerekek szerepében a Begovics testvérek, a kik között a kis Lóla meg olyan rutinizott hangon is énekelt, a mit némely énekesnő is irigyelhetne tőle. A zenekart Nagypál Béla dirigálta azzal a bravuros művészettel, melyből e kiváló karmestert általában az egész szezon alatt már megismertük.

— Ujenc-bál. Vasárnap, 1912. évi október hó 6-án este 8 órakor ujenc-bál lesz Erdeky Lózsef tánctermeben.

Kényelmes és olcsó

bér-automobil

vidékre és bármelyik vasuti állomásra.

Glück Samu cégnél

Makón.

Telephon-szám : 88.

Legjobb asztali borok

és mindennemű különleges borok kis és nagy mértékben

Iritz Sámuel özv. cégnél kaphatók.

Nincs többé gyomorfájás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserű

házi-szer, alig párszori használat után teljesen megszűntet mindenféle — még régi gyomorbajt is. Erősít, éltet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számítalan hálaíratbizonyítja jóságát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában.
Ára : kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona.
Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Eladó hordók.

A közelgő szürethez jókarban levő tiszta üres hordók 50 liter-től 700 literig minden nagyságban a Korona-depban eladók. 773

Föld és ház eladás.

2584. számú új utcai és 2676. számú kigyó-utcai házam, a rákosi-utfélen levő egy járandóm, a kákás alatt levő egy járandóm, a belső nyomáson, a keskeny-hegynek innenső végénél levő egy járandóm örök áron eladó.

Bökönyi István 2584. sz.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a t. gazdaközönséget, hogy

gazdasági gépraktáramat

saját házamba, Szent János-tér 20. szám alá helyeztem át. — Tisztelettel:

Lipták Béla

gépszereelő- és lakatosmester.

Kiadó ház.

Ujjonnan készült **uri lakás**, üvegezett folyosó, 3 utcai szoba, fürdőszoba, ártézi vízvezeték, pince és minden szükséges mellékhelyiséggel folyó évi november 1-től több évre, hasznbérbe kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 796

Földeladás. Csókáson a néhai Pál Sándor-féle egy és fél fertály egy tagban levő szántóföld, a rajta levő tanya épületekkel együtt

örökáron szabadkézből eladó. Értekezhetni Torma József városi adótisztel.

Ház eladás.

Csanádpalotán, a főtér közelében levő

ház nagy telekkel

örökáron eladó. Értekezhetni lehet Szabó Géza községi irnokkal, ugyanott.

Kiadó föld.

20 hold ugarföld a nagylaki állomás és a műuttól egy kilométer távolságra 3 évre, hasznbérbe kiadó. Értekezhetni lehet Kriván Lászlónál Csanádpalotán, vagy Mikolán György nagyvendéglő bérelőjénél.

Önkéntesi garnitúra

teljes felszereléssel eladó. Bővebbet Makó, Lonovics László-utca, 9. szám a.

Lapunk nyomdájában

egy tanulóleány

fizetéssel felvétetik.

ÉRTESITEM a tisztelt KERESKEDŐ, VENDÉGLŐS és ITALMÉRŐ urakat, hogy mindenféle minőségű, közönséges és finom tiszta szeszmentes pálinkák, valamint **rumok és tea-rumok** és mindegyik legelőnyösebb beszerzési forrás.

Iritz Sámuel özv.

cégnél M A K Ó.

SÁNDOR ZSIGMOND

»Isteni gondviselés« gyógyszerháza

MAKÓN, Szegedi-utca.

„Sándor-féle Ibolya-crém.“ Főműhatatlan szer az arc és kéz ápolására. Pár napi használat után a bőrt oly meglepően szépé változtatja, hogy ennek hatását mindenki csodálja. Eltávolít az arcról mindennemű pattanást, bőrtakát, szeplőt, májfoltot és a bőrnek fehér és üde színt kölcsönöz. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-szappan.“ Teljesen lugmentes, semminemű maró anyagot nem tartalmaz és kitűnő illatu. Az Ibolya-crém hatását tetemesen elősegíti. Ára: 70 fill.

„Sándor-féle Ibolya-pouder.“ A legjobb és legártalmatlanabb ápoló szer. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-mosdó viz.“ Ára: 1 kor.

„Sándor-féle szájviz.“ Meggátolja a fogak lazulását és fogkő képződést, üdítőleg hat a szájzre, eltávolítja az étel és az odvas fogak által okozott szájzsagot. Ára: kis üveg 80 fill., nagyobb üveg 1 kor. 40 fill.

„Sándor-féle hajszesz.“ Kötő összetételénél fogva megszünteti a korpaképződést, hajhullást, megóvja a haját mindenféle betegségtől és a hajgyökereket megerősíti. Egy üveg ára 1 kor. 20 fill.

Raktáron tartom az összes gyógy- és pipere különlegességeket, különböző gyógyborokat, az összes kötszereket, betegápolási cikkeket. Francia illatszerek és az összes drogéria cikkek kaphatók.

„Cimexin“ poloskairtó, nagy üveg 2 kor., próba-üveg 60 fill., hozzávaló fecskendő 40 fill.

Megérkezett!

500 drb. lendamaszt abrosz, ára	3, 6, 8, 10 korona.
200 drb. lendamaszt mlyő, ára	90 fillér.
Férfi ingek, fehér és színes	1:50, 2, 3 korona.
Gallérok darabja	20 fillér.
Arcfátyol métere	20
Hímzések métere	15, 20, 30
Női keztyűk párja	30
Valódi francia selyem batiszt	50, 70, 80
Angol mosó zefírek	70, 80, 90
Remek női ruhaszövetek	60 fillértől 5 koronáig.
Férfi ruhaszövetek	3 koronától 6 koronáig.
500 tucat vászonzebkendő, melynek ára 5 korona volt, tucatja 2:30 korona. — Valamint a még itt felnem sorolt különböző cikkek rendkívüli olcsó árban.	

ALKALMI ÁRUHÁZ Kossuth-szoborral szemben.

Csillag-pouder 3 színben. 1 doboz 1 kor. (szarvasb.)

Szeptember elsején nyílt meg Makón a kasznárlakban

a CSILLAG DROGERIA

gyógyáru üzlet.

Kötszerek és sebészeti eszközök. Francia illatszerek az összes italokban kímérve és eredeti üvegekben. Háztartási cikkek. Szájvizek, fogporok, fogpaszták. Hajápolási és hajfestő szerek, irrigátorok, gummi különlegességek. Színházi pirosítók és festékek.

A valódi Kölni-víz makói főraktára.

Üvegenként 1 és 2 korona.

Kölni-szappan 40 fillér.

Tea-, cognac-, rum- és likőr eszenciák és ezek készítéséhez tiszta szesz. — Fésűk, kefék, szappanok, hajtűk.

Vera Violette brillantin 3 színben 30 és 60 fill.

Csillag-crème legjobbarcfinomító 70 fill.

Csillag-szappan 70 fillér, 3 darab 2 kor.

PÁRTOS E. ÉS TÁRSA MAKÓN.

Nyári ujdonságok verseny árai:

Lüszter felöltők	II. 12. K-tól	Női ingek	1.70 K-tól
Lüszter	I. 15. —	Háló kabátok	1.80
Delén bluzok	3. —	Női nadrágok	1. —
Hímzett	3.90	Fűző védő	III. 1.20
Csipke	5. —	Fűző védő	II. 2.40
Párnák	1.70	Fűző védő	I. 3. —
Paplan lepedők	5. —		

Szigoruan szabott árak!

Selyem, Batiszt, Schifon és Lüszter alsók!

Csecsemő kelengyék! Keresztelő párnák! Fejkötők! Pique paplanok!

Király Lajos áruházában

a következő nyári árak a szezon előrehaladottsága miatt leszállított árban vásárolhatók:

Lüszter kabátok II koronától.	Schifon	70
Mosó bluzok	Jó mosó pongyola	7
Szövet bluzok	Aljak	5
Hímzett batiszt	Selyem alsók	8
Csipke	Schifon	2:80
Hímzett fűzővédő		

Női ingek, háló kabátok, nadrágok, igen olcsón.

Leány lüszter ruhák!

Szabott ár!

Tubarózsa-krém és Tubarózsa-kenőcs

az arcról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona. Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növeését legjobban elősegíti!

1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. — Tubarózsa-szappan, 50 fillér.

Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salofor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill.

Mindennemű gyógyszerek, bel- és külső különlegességekből nagy raktár. TÓTH Kocchillia szőlőmoly és gyümölcs féregirtó anyag, egyszeri permetezés-

szel a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja! Teljesen ÁRTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! — Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidéken egyedül:

JENEI SZÉKELY LAJOS

gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszerházaiban

MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)

Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Telefon-szám: 127

Telefon-szám: 127.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.